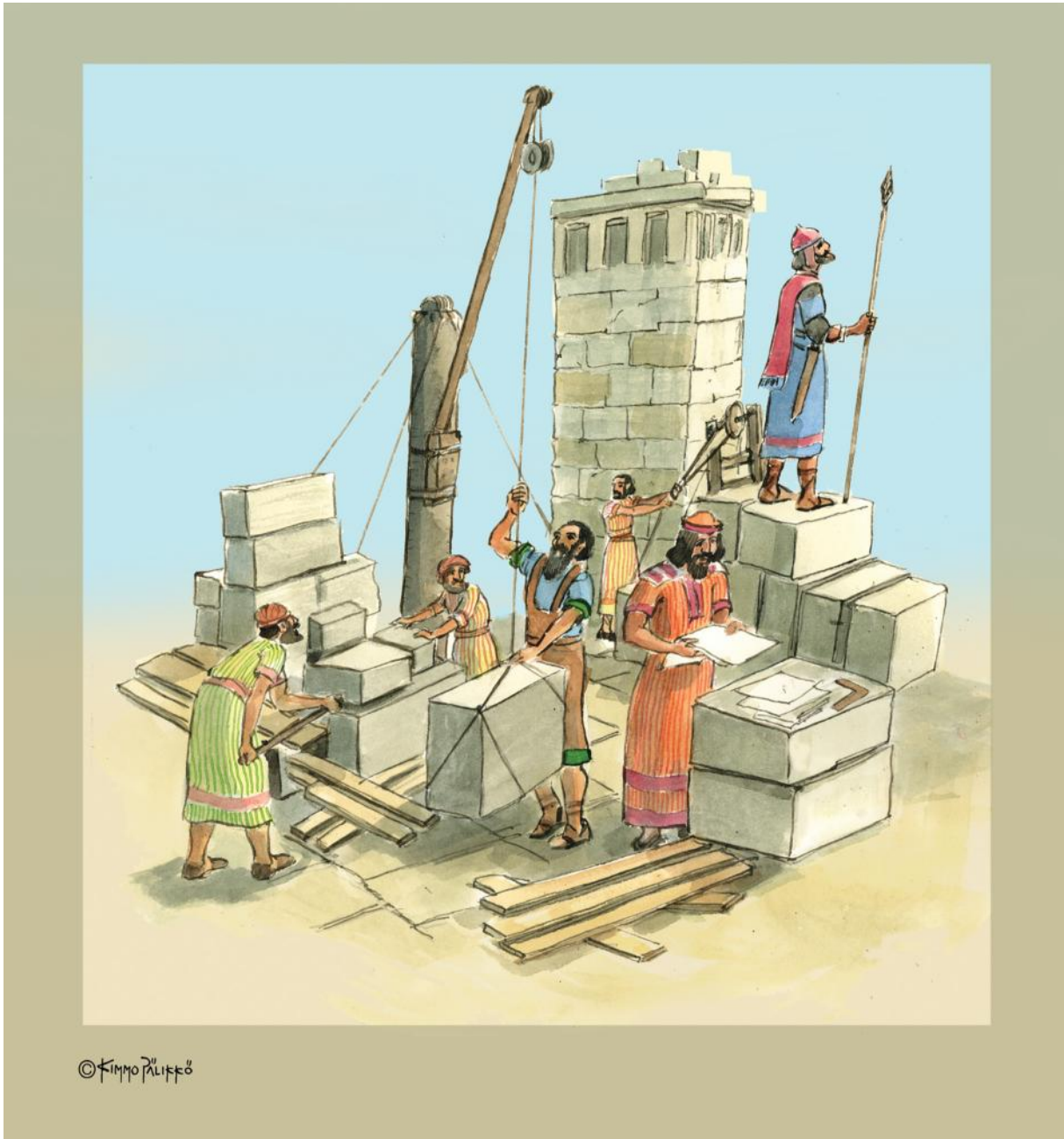

TEMPPELI RAKENNETAAN UUDESTAAN

1. Kertomuksen taustatietoja

a) Kertomuksen tapahtumapaikka
Jerusalem

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Ns. Serubbaabelin temppeli rakennettiin sen jälkeen kun Persian kuningas Koores (Kyyros II) oli antanut v. 538 eKr. julistuksen, jonka mukaan Baabelin

juutalaiset saivat palata maahansa jälleenrakentamaan Jerusalemin temppeliä. Ensimmäiseksi kotiin palanneet juutalaiset ryhtyivät juutalaissyntyisen käskynhaltija Serubbaabelin johdolla pystyttämään polttouhrialttaria sen entiselle paikalle. Sitten he laskivat uuden temppelin perustuksen. Samarialaisten vastustus keskeytti kuitenkin itse rakennustyön.

Vasta Persian kuninkaan Daarejavesksen (Dareios I) aikana jatkettiin työtä, johon profeetat Haggai ja Sakarja olivat voimakkaasti kehottaneet. Serubbaabelin temppeli vihittiin käyttöön n. vuonna 515 eKr. Se pysyi pystyssä kaikkiaan melkein 600 vuotta, mutta se vaurioitui pahoin roomalaisen sotapäällikkö Pompeiuksen valloittaessa Jerusalemin v. 63 eKr. ja tuhoutui lopullisesti vuonna 70 jKr. kun roomalaiset kukistivat juutalaisten kapinan.

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt

Serubbaabel ja Jeesua

Kertomuksessa mainitaan Persian kuninkaita: Koores, Daarejaves ja Ahasveros (= Daarejaveksen ja Kooreksen tyttären poika). Ahasveroksesta kuulemme myöhemmin lisää, sillä hän otti Esterin kuningattarekseen sekä vielä kuningas Artahsas.

d) Vieraat termit

2. Itse kertomus Raamatusta

Esra 4. – 6. luku

Mutta kun Juudan ja Benjaminin vastustajat kuuluivat, että pakkosiirtolaiset rakensivat temppeliä Herralle, Israelin Jumalalle, astuivat he Serubbaabelin ja perhekunta-päämiesten luo ja sanoivat heille: "Me tahdomme rakentaa yhdessä teidän kanssanne, sillä me etsimme teidän Jumalaanne, niin kuin tekin, ja hänelle me olemme uhranneet Eesarhaddonin, Assurin kuninkaan, päivistä asti, hänen, joka toi meidät tänne." Mutta Serubbaabel ja Jeesua ja muut Israelin perhekunta-päämiehet sanoivat heille: "Ei sovi teidän ja meidän yhdessä rakentaa temppeliä meidän Jumalallemme, vaan me yksin rakennamme Herralle, Israelin Jumalalle, niin kuin kuningas Koores, Persian kuningas, on meitä käsenyt." Mutta maan kansa sai Juudan kansan kädet herpoamaan ja pelotti heidät rakentamasta. Ne palkkasivat heitä vastaan neuvonantajia, jotka tekivät heidän hankkeensa tyhjäksi, niin kauan kuin Koores, Persian kuningas, eli, ja aina Daarejaveksen, Persian kuninkaan, hallitusaikaan asti.

Kirje kuninkaalle (Persian kuningas Artahsasilie)

Tämä on jäljennös kirjeestä, jonka he (rakentamisen vastustajat) lähettivät hänelle: "Kuningas Artahsastalle sinun palvelijasi, miehet täältä puolelta Euftrat-virran" ... "Tietäköön kuningas, että ne juutalaiset, jotka lähtivät sinun luotasi meidän luoksemme, ovat tulleet Jerusalemiin. He ovat nyt rakentamassa tuota kapinallista ja pahaa kaupunkia ja panemassa kuntoon muureja ja korjaamassa perustuksia. Niin tietäköön kuningas, että jos se kaupunki rakennetaan ja muurit pannaan kuntoon, he eivät suorita rahaveroa, eivät luonnontuotteita eivätkä tierahaa, ja siitä kärsivät kuningasten tulot. Koska kerran me syömme palatsin suolaa eikä meidän sovi nähdä kuninkaan häpäisemistä, sen tähden me lähetämme ja ilmoitamme tämän kuninkaalle, että hän tutkituttaisi sinun isiesi aikakirjaa; sillä aikakirjasta sinä huomaat ja saat tietää, että se kaupunki on ollut kapinallinen kaupunki, joka on tuottanut kuninkaille ja maakunnille vahinkoa ja jossa ammoisista ajoista on pantu toimeen levottomuuksia. Sen tähden se kaupunki on hävitetty. Me ilmoitamme siis kuninkaalle, että jos se kaupunki rakennetaan ja muurit pannaan kuntoon, ei sinulla ole oleva mitään osaa tällä puolella Euftrat-virran olevaan maahan."

Kuninkaan vastaus: temppelein rakennustyö on estettävä

Kuningas lähetti vastauksen käskynhaltija Rehumille ja kirjuri Simsaille ja muille heidän virkatovereilleen, jotka asuivat Samariassa ja muualla tällä puolella Euftrat-virran: "Rauhaa"...

"Kirjelmä, jonka meille lähetitte, on minulle tarkkaan luettu. Minä annoin käskyn tutkia asiaa, ja huomattiin, että se kaupunki ammoisista ajoista asti on noussut kuninkaita vastaan ja että siellä on pantu toimeen kapinoita ja levottomuuksia. Jerusalemissa on ollut mahtavia kuninkaita, jotka ovat hallinneet kaikkea Euftrat-virran sen puoleista maata ja joille on suoritettu rahaveroa, luonnontuotteita ja tierahaa. Antakaa siis käsky, että ne miehet on estettävä työstään ja että se kaupunki on jätettävä rakentamatta, kunnes minulta tulee käsky. Varokaa, ettette lyö laimin mitään tässä asiassa, etteivät kuninkaat kärsisi siitä suurta vahinkoa."

Niin pian kuin kuningas Artahsastan kirjelmän jäljennös oli luettu Rehumille, kirjuri Simsaille ja heidän virkatovereilleen, menivät he kiireesti Jerusalemiin juutalaisten luo ja estivät väkivoimalla heidät työtä tekemästä. Silloin pysähtyi Jumalan temppelein rakennustyö Jerusalemissa ja oli pysähdyksissä Daarejaveksen, Persian kuninkaan, toiseen hallitusvuoteen asti.

Mutta profeetta Haggai ja Sakarja, Iddon poika, profeetat, ennustivat Juudassa ja Jerusalemissa oleville juutalaisille Israelin Jumalan nimeen, hänen, jonka nimiin he olivat otetut. Niin Serubbaabel, Sealtielin poika, ja Jeesua, Joosadakin poika, nousivat ja alkoivat rakentaa Jumalan temppeliä Jerusalemissa, ja heidän kanssansa Jumalan profeetat, jotka tukivat heitä.

Siihen aikaan tulivat heidän luoksensa Tattenai, Eufrat-virran tämän puoleisen maan käskynhaltija, ja Setar-Boosenai sekä heidän virkatoverinsa ja sanoivat heille näin: "Kuka on käsenyt teitä rakentamaan tätä temppeliä ja panemaan kuntoon tätä muuria?" Niin me sanoimme heille niiden miesten nimet, jotka tätä rakennusta rakensivat. Juutalaisten vanhinten yllä oli heidän Jumalansa silmä, niin ettei heitä estetty työstä, vaan meni kertomus asiasta Daarejavekselle ja odotettiin sitä koskevan kirjoituksen tuloa sieltä takaisin.

Käskynhaltija Tattenain kirje kuningas Daarejavekselle

Jäljennös kirjeestä, jonka Tattenai, Eufrat-virran tämän puoleisen maan käskynhaltija, ja Setar-Boosenai sekä tämän virkatoverit, ne afarsakilaiset, jotka olivat tällä puolella Eufrat-virran, lähettivät kuningas Daarejavekselle; he näet lähettivät hänelle kertomuksen, ja siihen oli kirjoitettu näin:

"Kuningas Daarejavekselle kaikkea rauhaa!

Tietäköön kuningas, että me menimme Juudan maakuntaan, suuren Jumalan temppelille. Sitä rakennetaan suurista kivistä, ja hirsiä pannaan seiniin. Työ tehdään tarkasti ja sujuu heidän käsissään. Sitten me kysyimme vanhimmilta ja sanoimme heille näin: 'Kuka on käsenyt teitä rakentamaan tätä temppeliä ja panemaan kuntoon tätä muuria?' Me kysyimme heiltä myös heidän nimiänsä ilmoittaaksemme ne sinulle ja kirjoitimme muistiin niiden miesten nimet, jotka ovat heitä johtamassa. He antoivat meille tämän vastauksen:

'Me olemme taivaan ja maan Jumalan palvelijoita, ja me rakennamme uudestaan temppeliä, joka oli rakennettu monta vuotta sitten. Suuri Israelin kuningas sen rakensi ja sai sen valmiiksi. Mutta koska meidän isämme vihoittivat taivaan Jumalan, antoi hän heidät kaldealaisen Nebukadnessarin, Baabelin kuninkaan, käsiin; ja hän hävitti tämän temppelin ja vei kansan pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin. Mutta Kooreksen, Baabelin kuninkaan, ensimmäisenä hallitusvuotena antoi kuningas Koores käskyn rakentaa uudestaan tämän Jumalan temppelin. Kuningas Koores antoi myös tuoda Baabelin temppelistä esiin Jumalan temppelin kulta- ja hopeakalut, jotka Nebukadnessar oli vienyt pois Jerusalemin temppelistä ja tuonut Baabelin temppeliin; ja ne annettiin Sesbassar-nimiselle miehelle, jonka hän oli

asettanut käskynhaltijaksi. Hän sanoi tälle: Ota nämä kalut, mene ja pane ne Jerusalemin temppeliin. Jumalan temppeli rakennettakoon entiselle paikallensa. Niin tämä Sesbassar tuli ja lasi Jumalan temppelin perustuksen Jerusalemissa. Siitä ajasta alkaen tähän saakka sitä on rakennettu, eikä se vielä ole valmis.' Jos kuningas siis hyväksii näkee, niin tutkittakoon kuninkaan aarrekammiossa siellä Baabelissa, onko niin, että kuningas Koorek on antanut käskyn rakentaa tämän Jumalan temppelin Jerusalemissa; ja lähettäneen kuningas meille tiedon tahdostansa tässä asiassa."

Kooreksen määräys löydetään ja Daarejaves antaa uuden määräyksen

Niin kuningas Daarejaves antoi käskyn, että asiaa tutkittaisiin Baabelin arkistossa, jonne myös aarteet koottiin. Ahmetan linnasta, Meedian maakunnasta, löydettiin kirjakäärö, johon oli kirjoitettu seuraavasti:

"Muistettava tapahtuma: Kuningas Kooreksen ensimmäisenä hallitusvuotena kuningas Koorek antoi käskyn: Jumalan temppeli Jerusalemissa, se temppeli rakennettakoon paikaksi, jossa uhreja uhrataan. Sen perustukset laskettakoon lujiksi, sen korkeus olkoon kuusikymmentä kyynärää ja leveys kuusikymmentä kyynärää. Siinä olkoon aina rinnakkain kolme kivikertaa suuria kiviä ja yksi hirsikerta uusia hirsiiä; ja kustannukset suoritettakoon kuninkaan hovista. Myös Jumalan temppelin kulta- ja hopeakalut, jotka Nebukadnessar vei pois Jerusalemin temppelistä ja toi Baabeliin, annettakoon takaisin. Ne tulkoot paikoilleen Jerusalemin temppeliin, pantakoon ne Jumalan temppeliin."

"Niin muodoin on sinun, Tattenai, joka olet Euftrat-virran tuonpuoleisen maan käskynhaltija, sinun, Setar-Boosenai, ja teidän virkatoverienne, niiden afarsakilaisten, jotka ovat tuolla puolella Euftrat-virran, pysyttävä siitä erillänne. Antakaa Jumalan temppelin rakennustyön olla rauhassa. Juutalaisten käskynhaltija ja juutalaisten vanhimmat rakentakoot Jumalan temppelin paikallensa. Minä annan käskyn, mitä teidän on tehtävä juutalaisten vanhimmille heidän rakentaessaan Jumalan temppeliä: tuolta puolelta Euftrat-virran tulevista kuninkaan verotuloista suoritettakoon niille miehille tarkasti ja viivyttämättä kustannukset. Mitä tarvitaan, mullikoita, oinaita ja karitsoita polttouhreiksi taivaan Jumalalle, nisuja, suolaa, viiniä ja öljyä, se annettakoon heille Jerusalemin pappien esityksestä joka päivä, laiminlyömättä, että he uhraisivat suloisesti tuoksuvia uhreja taivaan Jumalalle ja rukoilisivat kuninkaan ja hänen poikiensa hengen puolesta. Minä annan käskyn, että kuka ikinä rikkoo tämän määräyksen, hänen talostaan revittäköön hirsi, ja hänet ripustettakoon ja naulittakoon siihen, ja hänen

talostaan tehtäköön siitä syystä soraläjä. Jumala, joka on asettanut nimensä siihen, kukistakoon jokaisen kuninkaan ja kansan, joka ojentaa kätensä rikkomaan tätä määräystä hävittämällä Jumalan temppelin Jerusalemissa. Minä Daarejaves olen antanut tämän käskyn; se tarkoin täytettäköön."

Temppeli rakennettiin

Silloin Tattenai, Euftrat-virran tämänpuoleisen maan käskynhaltija, Setar-Boosenai ja heidän virkatoverinsa täyttivät tarkoin käskyn, jonka kuningas Daarejaves oli heille lähettänyt. Niin juutalaisten vanhimmat rakensivat, ja työ onnistui heille profeetta Haggain ja Sakarjan, Iddon pojan, ennustuksen tukemana. He saivat sen valmiiksi Israelin Jumalan käskyn ja Kooreksen, Daarejaveksen ja Artahsastan, Persian kuninkaan, käskyn mukaan. Tämä temppeli valmistui adar-kuun kolmanneksi päiväksi, nimittäin kuningas Daarejaveksen kuudentena hallitusvuotena.

Temppelin vihkiäiset ja pääsiäisjuhla

Silloin israelilaiset, papit ja leeviläiset ja muut pakkosiirtolaiset, viettivät Jumalan temppelin vihkiäisiä iloiten ja uhrasivat Jumalan temppelin vihkiäisissä sata härkää, kaksisataa oinasta ja neljäsataa karitsaa sekä syntiuhriksi koko Israelin puolesta kaksitoista kaurista, Israelin sukukuntien luvun mukaan. He asettivat papit ryhmittäin ja leeviläiset osastoittain Jumalan palvelukseen Jerusalemissa, niin kuin on kirjoitettuna Mooseksen kirjassa.

Sitten pakkosiirtolaiset viettivät pääsiäistä ensimmäisen kuun neljäntenätoista päivänä. Sillä papit ja leeviläiset olivat yhtenä miehenä puhdistautuneet, niin että he kaikki olivat puhtaat. He teurastivat pääsiäislampaan kaikille pakkosiirtolaisille, veljillensä papeille ja itsellensä. Sitä söivät kaikki pakkosiirtolaisuudesta palanneet israelilaiset sekä kaikki, jotka olivat eristäytyneet maassa asuvien pakanain saastaisuudesta ja liittyneet heihin etsiäkseen Herraa, Israelin Jumalaa. He viettivät happamattoman leivän juhlaa seitsemän päivää iloiten, sillä Herra oli ilahuttanut heitä, kun oli kääntänyt Assurin kuninkaan sydämen heidän puolelleen, niin että hän avusti heitä Jumalan, Israelin Jumalan, temppelin rakentamistyössä.

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Näin monimutkaisia vaiheita tarvittiin ennen kuin Jumalan temppeli rakennettiin uudestaan Jerusalemiin. Tämä ns. Serubbaabelin temppeli oli suurempi kuin Salomon, mutta ulkonaisen loiston suhteen Salomon temppeli oli ainutlaatuinen. Liitonarkkia ei enää ollut tässä temppelissä. Temppeli kesti

n. 500 vuotta kunnes se tuhoutui roomalaisen sotapäällikkö Pompeiuksen valloittaessa Jerusalemin vuonna 63 eKr. Kuningas Herodes Suuri antoi noin vuonna 20 eKr. käskyn korjata ja entisöidä temppeli. Samalla hän laajensi temppelialueen kaksinkertaiseksi. (ns. Herodeksen temppeli). Jeesuksen toiminnan aikana rakennustyö oli yhä kesken. Vasta vuonna 64 jKr. temppeli oli täysin valmis, siis vain kuusi vuotta ennen kuin roomalainen sotaväki hävitti sen ja koko kaupungin. Israelin kansallismuseossa on temppelin pienoismalli. Katso tästä sen kuva. Voit klikata kuvaa, niin se suurenee. https://fi.wikipedia.org/wiki/Herodeksen_temppeli#/media/File:Jerusalem_Modell_BW_2.JPG

Toinen temppeli tuhoutui lopullisesti vuonna 70 jKr. Temppeliä ei enää tarvittu, koska Jumala oli tehnyt Uuden liiton. Jeesus rakensi Uuden temppelin kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan. Siinä jokainen kristitty on uskon kautta elävänä kivenä. Jeesus oli syntiuhri, joka teki tarpeettomaksi uhrit, jotka vain osoittivat hänen tulemistaan.

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

Ilmestysmajan rakentaminen VT2_11

Salomo rakensi ensimmäisen temppelin VT3_16.

5. Opeteltava Raamatun lause

”Sillä yksi päivä sinun esikartanoissasi on parempi kuin tuhat muualla; mieluummin minä olen vartijana Jumalani huoneen kynnyksellä, kuin asun jumalattomien majoissa.” Ps. 84:11.

6. Lauluehdotus SK 132 (Sävelellä SK 172)

Siion, Siion, olkoon onni sulla. Luonashan on Herra taivaan, maan.

Koskaan ei voi hetki julma tulla, jolloin sortumistas riemuitaan.

Aina käyköön ystävilles parhain, heidän luonaan. Herra, ole ain.

Paljon heitä suo, ja myöhään, varhain olkoon työssä joukko vartijain.

Rauha muuriesi sisäpuolla, onni huoneessasi olkohon!

Seurakuntaas, Herra, itse puolla, silloin taattu lastes rauha on.

Siion. Siion, kaikki voimat sulle uhraan, kunnes käyn mä kuolemaan.

Onnes myös on aina onni mulle. Siitä yksin parhaan riemun saan.

Johannes Bäck (1850-1901), pastori

Tässä laulussa Siionilla tarkoitetaan Herran seurakuntaa.

Siion, Siion

Johannes Bäck (1850-1901), pastori

Hjalmar Braxén 1890

Sii-on, Sii-on, olkoon on-ni sul-la. Luo-nas - han on Her-ra tai vaan, maan.

9
Kos-kaan ei voi het-ki jul-ma tul-la, jol-loin sor-tu - mis-tas rie-mui - taan.

Vertaa psalmi 122:

Matkalaulu; Daavidin virsi.

Minä iloitsin, kun minulle sanottiin: "Menkäämme Herran huoneeseen."

Meidän jalkamme saavat seisoa sinun porteissasi, Jerusalem;

sinä Jerusalem, rakennettu kaupungiksi, johon kokoonnutaan yhteen, jonne sukukunnat vaeltavat, Herran sukukunnat, niin kuin Israelille on säädetty, kiittämään Herran nimeä.

Sillä siellä ovat tuomioistuimet, Daavidin huoneen istuimet.

Toivottakaa rauhaa Jerusalemlle, menestykööt ne, jotka sinua rakastavat.

Rauha olkoon sinun muuriasi sisällä, olkoon onni sinun linnoissasi.

Veljeni ja ystävieni tähden minä sanon: olkoon sinulla rauha.

Herran, meidän Jumalamme, huoneen tähden minä tahdon etsiä sinun parastasi.

tai PK 75 Kellot kaikuu, kellot tempelin.

7. Tehtäviä / kysymyksiä

8. Muuta huomioitavaa

